

ВЧЕННЯ ПРО ЦІЛІСНІСТЬ ПРИРОДИ ШЕЛЛІНГА

Запорізька державна інженерна академія, кафедра УСФН

Переносючи на природу закономірності розвитку, які були відкриті Фіхте при дослідженні суб'єкта, абсолютного Я, Шеллінг робить побудову діалектичної картини розвитку природних процесів і форм. Природне тіло розуміється як продукт взаємодії протилежно спрямованих сил - позитивних і негативних зарядів електрики, позитивних і негативних полюсів магніту і т. д. Безпосереднім поштовхом для побудов Шеллінга були нові відкриття у фізиці, хімії та біології, і перш за все теорія електрики, швидко розвивалася з середини XVIII століття. Ш. О. Кулон створив теорію позитивної та негативної електричних рідин; вивчалось співвідношення електричної і магнітної полярності, а також співвідношення хімічних і електричних взаємодій. Завдяки відкриттю Л. Гальвані «тваринної електрики» виникла можливість встановлення зв'язку між неорганічною та органічною природою. Спираючись на ці відкриття, Шеллінг розвиває динамічний погляд на природу. Сутність природи розглядається їм як протиборство полярних сил. У кожному явищі природи Шеллінг бачить продукт боротьби різноспрямованих сил; ця боротьба становить структуру всього живого. Абсолютний суб'єкт Фіхте, ніколи не втрачати зв'язки з індивідуальною свідомістю, перетворюється у Шеллінга на божественний початок світу. Філософія природи і філософія тотожності Шеллінга - це об'єктивний ідеалізм, головне завдання якого полягало в тому, щоб показати, як з єдиної першооснови, яке є ні суб'єкт, ні об'єкт, народжується все різноманіття універсуму, який, будучи непізнаваним для розуму, є предметом особливого роду нераціонального осягнення - інтелектуальної інтуїції, яка представляє собою єдність свідомої і несвідомої діяльності.